

Ἀπὸ τὸν πόλεμον. Ἀγγλὸς στρατιώτης φρουρῶν ὀπισθεν χαρακώματος.

τὸν ἐτι βραδύτερον χρόνον, ἐπὶ τῶν Κομνηνῶν, ἡ ἐκκλησία καθ' ὅλου τῆς Κερκύρας εἶχε λάβει σωφεῖαν προνομίων διὰ χρυσοβούλλων, ὥστε οὐδόλως εἶναι ἀπίθανον ὅτι καὶ ὁ τῆς Παλαιόπολεως καὶ εἶχε προνόμια ἰκανά. Ἀλλὰ μεθ' ὕστερον ἀκόμη ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Β' διὰ τοῦ εὐγενοῦς καὶ λογίου Ἑλλήνου Ἱεράρχου Καστελλίνου Ρωμανοπούλου ἡ ἐκκλησία τῆς Κερκύρας μικρὸν πρὶν ἢ νῆσοι δοθῇ εἰς τοὺς Ἑγετοὺς, ἔλαβε καὶ ἄλλα προνόμια ἅτινα οἱ Ἑγετοὶ διεφύλαξαν. Ὡστε τοιαῦτα προνόμια ἐχούσης τῆς ἐκκλησίας ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἑγετῶν δοθέντα ἦν φυσικὸν καὶ ἀδύνατον νὰ κατελαμβάνετο ὑπὸ Λατίνων ἢ Παλαιόπολις ἂν μὴ ἦτο ἔρημος. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συμβαίῃ, διότι κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἐν τῇ πόλει εὐρίσκοντο περὶ τοὺς τριάνκοντα τὸ ἐλάχιστον ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι εἶναι δύσκολον νὰ εὐρίσκωντο ἐν τῷ φρουρίῳ καὶ τῇ ἔξω πόλει μόνον. Ἀρα θὰ ὑπῆρχον καὶ ἐν τῇ Παλαιόπολει ἱερεῖς. Ὅχι δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὥς θὰ ἴδωμεν ἡ Παλαιόπολις αὕτη ἦν μοναστήριον κατοικοῦμενον ὑπὸ Ἑλλήνων μοναχῶν. Πιστεύομεν μᾶλλον ἢ θεωροῦμεν βέβαιον ὅτι ταῦτα τὰ ὡς ἀντάρια νομιζόμενα, τὰ ὅποια καὶ ὁ πολὺς λαὸς οὕτω πιστεύει, ἦσαν ἀπλῶς εἰκονοθηκαὶ ποιηθεῖσαι κατὰ τὸν ΙΣΤ καὶ ΙΖ' αἰῶνα κατὰ μίμησιν τοῦ ἐν ταῖς λατινικαῖς ἐκκλησίαις εὐρισκομένων. 1) Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Πιζάνης ἐπεχείρησε νὰ ἀνιδρύσῃ ἀντάριον ἐν τῷ ἱερῷ ναφ τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος δι' εὐγνωμοσύνην μᾶλλον, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ θαλάτου αὐτοῦ τὸ πρᾶγμα ἐματαιώθη, ἢ ὅπως πιστεύει ὁ λαὸς ἔνεκα τῆς τιμωρίας τοῦ Ἀγίου Σπυρίδωνος

ἐπενεγκόντος τὴν τρομερὰν ἐκείνην καταιγίδα, καθ' ἣν ἀνεφλέγη ἡ πυριτιδαποθήκη τοῦ φρουρίου κατὰ τὸ 1718. Ἦκουσα δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἀνόητον διὰ τὰ ἀντάρια ταῦτα, ὅτι τινὲς ἐκ τῶν λεγομένων ἀνεπτυγμένων θεωροῦσι ταῦτα ὡς τοὺς βοήθους αὐτῶν τῶν ἐθνικῶν! Ἐκπαιδευτικὸς τις λειτουργὸς κάποτε τῆς μέσης λεγομένης ἐκπαιδεύσεως ἐξέφερε τὴν γνώμην ταύτην διδάσκων τοὺς μὲν τῆς ἐπὶ τόπου! Περὶ δὲ τοὺς χρόνους τῆς Ἀλώσεως φαίνεται ὅτι ἡ ἐκκλησία αὕτη εἶχε μεταβληθῇ εἰς μονὴν κατὰ μίμησιν τοῦ ἐκ παραδόσεως φερομένου παραδείγματος τοῦ Σεβαστιανοῦ, καταβιώσαντος αὐτόθι. Ἀλλ' ἐκτὸς αὐτοῦ ἐν τῇ νήσῳ ὑπῆρχον καὶ ἄλλα μοναστήρια ἀπὸ παλαιότερων χρόνων ὡς μαρτυρεῖται ἐξ ἐγγράφων εὐρισκομένων ἐν τοῖς Ἀρχείοις, ὥστε τὸ πρᾶγμα νὰ εἶναι λίαν εὐλογον. Οὕτω, κατὰ τὸν ΙΓ' αἰῶνα (1247) ἐκτίσθη ἡ μονὴ τοῦ Παντοκράτορος ἐν τῷ ὄρει τῆς Ἰστώνης ὑπὸ μοναχοῦ τινος Ἀνθίμου Περιθιώτου. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον κτίζεται ἡ μονὴ τῆς Παλαιοκαστρίτης (1228) ἀνακαινισθεῖσα κατὰ τὸν ΙΕ αἰῶνα (1469) καὶ μεγαλυνθεῖσα τῇ προσαυξήσει τριῶν ἐτι ναῶν (μετοχιῶν) Ἀγ. Νικολάου, Σπυρίδωνος καὶ Ἡλιοῦ. Κατὰ τὸν ΙΕ αἰῶνα (1394) ἀνωκοδομήθη ὑπὸ εὐσεβοῦς τινὸς Πέτρου ἡ κοινοβιακὴ μονὴ τῆς Εὐαγγελιστρίας μετὰ ὠραίου ναοῦ ἐν τῇ νῦν πόλει. Ἐν δὲ τῇ αὐτῇ περιοχῇ τῆς Παλαιόπολεως κατὰ τὸ 1659 ἀκμάζει μονὴ ἡ τῶν Ἀγ. Θεοδώρων οἰκουμένη ὑπὸ γυναικῶν μοναχῶν, ἔχουσα ὑπὸ τὴν ἰδιοκτησίαν αὐτῆς καὶ ἕτερον μετόχιον τῆς Ἀναλήψεως ἐν τῇ αὐτῇ περιοχῇ τῆς Παλαιόπολεως, καὶ ἐγγύτερον ἀκόμη πρὸς τὴν Παλαιόπολιν ταύτην εἰς βημάτων ἀπόστασιν ἡ μονὴ τῆς Ἀγίας Εὐφημίας καὶ ἄλλαι.

(Ἔπεται τὸ τέλος) Ν. Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

1) Τοιαῦτα ἀπαγνῶσι καὶ ἐν πολλαῖς ἄλλαις ἐκκλησίαις τῆς Κερκύρας, ἰδίᾳ ἀρσιστεῶ καὶ δεξιᾷ τοῦ ἱερογασταίου καλούμενα νῦν «μοναί».